

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет економічний

Кафедра менеджменту і маркетингу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 71. Управління ризиками у ЗЕД

Освітня програма Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Управління ризиками у ЗЕД
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Мацола С.М.
Контактний телефон викладача	+38(095)716 72 49
E-mail викладача	solomiia.matsola@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Розвиток зовнішньоторговельних зв'язків вітчизняних підприємств потребує розширення спектра знань та поінформованості товаровиробників для досягнення успіху та формування достойного іміджу на міжнародних ринках. Нині неможливо досягти успіху на зовнішньому ринку без розуміння і врахування світових тенденцій у бізнесі. Складність і нестабільність як зовнішнього, так і внутрішнього середовища, мінливість кон'юнктури світового фінансового та товарного ринків і зумовлений цим ризик змушують підприємство шукати нові способи і сфери одержання прибутку, а також перспективні напрями розвитку підприємницької діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства пов'язана з необхідністю приймати ризиковані управлінські рішення, які можуть принести втрати або додаткові прибутки. Важливо навчитись управляти ризиками ЗЕД, оскільки майже 40% комерційних операцій завершуються невдачею через недостатнє врахування та управління цими ризиками.	
3. Мета та цілі курсу	
Дисципліна "Управління ризиками у ЗЕД" спрямована на формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок дослідження ризиків зовнішньоекономічної діяльності, економічного механізму їх виникнення, керування ризиками і їх мінімізація під час укладання ЗЕД-контрактів	
4. Результати навчання (компетентності)	
Програмні компетентності ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення. СК16.Здатність планувати та організовувати зовнішньоекономічну діяльність підприємств з урахуванням особливостей національного та міжнародного регулювання. СК 17. Розуміти алгоритм здійснення зовнішньоторговельних операцій та стратегії виходу підприємств на зовнішні ринки. СК 18. Розуміти структуру, форму та порядок укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) та їх супровід. Програмні результати навчання ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства. ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.	

ПРН 18. Демонструвати навички формування ціни при здійсненні зовнішньоекономічних операцій з урахуванням базових умов поставок, валютних ризиків та форм розрахунків.					
ПРН 19. Визначати та обґрунтовувати стратегію виходу підприємства на зовнішні ринки з урахуванням зміни кон'юнктури зовнішнього середовища та появи нових тенденцій в торгівлі товарами і послугами.					
ПРН 20. Бути здатним вести переговори з контрагентами, визначати та розподіляти витрати, ризики та відповідальність сторін, складати типові контракти та супроводжувати їх виконання.					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу - 90 год.					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			20		
Семінарські			20		
самостійна робота			50		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
8	073 Менеджмент	четвертий	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема	Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Сутність ризику як економічної категорії	Лекція, семінарське заняття	[2,3,6]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до семінарськ ого заняття,	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Глобальні загрози міжнародного бізнесу	Лекція, семінарське заняття	[1,3,7]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до семінарськ ого заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Ризик-менеджмент	Лекція, семінарське заняття	[3,4,5,7]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до семінарськ ого заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Кількісні та якісні методи оцінки економічного ризику	Лекція, семінарське заняття	[5,9,11]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до	5 балів	До наступного заняття за розкладом

			семінарськ ого заняття		
Тема 5. Особливості управління ризиками в ЗЕД	Лекція, семінарське заняття	[1-8]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до семінарськ ого заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Джерела фінансування ризику у ЗЕД	Лекція, семінарське заняття	[1,3,5]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до семінарськ ого заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Оцінки ефективності методів управління ризиками	Лекція, семінарське заняття	[4,6,8]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до семінарськ ого заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Міжнародне регулювання та стандарти управління ризиками в ЗЕД	Лекція, семінарське заняття	[10,12,13]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до семінарськ ого заняття.	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Розподіл ризиків при укладанні міжнародних контрактів	Лекція, семінарське заняття	[9-12]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до семінарськ ого заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 10. Страхування ризиків у ЗЕД.	Лекція, семінарське заняття	[5,13]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до семінарськ	5 балів	До наступного заняття за розкладом

			ого заняття,		
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	100 бальна система: 70 балів студент отримує протягом семестру 30 балів за підсумкове тестування “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.				
Вимоги до індивідуальної роботи	Студент виконує індивідуальну (презентаційну) роботу за наступними темами: Оцінка ризику країни (на вибір) за методикою «Юніверс». Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень. Індивідуальне завдання має бути представлено на перевірку за 1 тиждень до закінчення семестру та захищено та оцінюється у 10 балів (max)				
Семінарські заняття	Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни Під час семінарських занять студенти усно доповідають на обрані питання, дають відповіді на додаткові питання викладача, доповнюють один одного за різними питаннями семінарського заняття, приймають участь в обговоренні практичних питань, вирішують ситуаційні вправи, проходять тестування, використовують сучасні інтерактивні методи отримання знань. Така форма надає студенту можливість отримати максимум 50 балів протягом семестру				
Самостійна робота	Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від аудиторних навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом і складає відповідно 50 год.. Самостійна робота передбачає опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Рекомендованим елементом цієї роботи студентів є ведення записів (допускається й електронний варіант				

	або презентація). Такий підхід сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання студентом самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни та оцінюється в 10 балів (max)
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за відповіді та тестування під час аудиторних занять (50 балів); – оцінка за індивідуальну (презентаційну) роботу або сертифікат (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів). – Підсумкове тестування (30 балів)
7. Політика курсу	
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації». Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.	
8. Рекомендована література	
1. Донець Л. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків. К. ЦУЛ, 2012. 464 с. 2. Загурський О. Управління ризиками. К.: Університет Україна, 2016. 244 с. 3. Івченко І. Ю. Економічні ризики: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2014. 304с. 4. Коваленко В. Фінансові ризики та шляхи їх мінімізації. Правовий аспект. К.: Знання, 2011. 320 с. 5. Ковальчук Т. Макроекономічні ризики. Класифікаційні знаки, способи виміру, шляхи мінімізації. К.: Знання, 2012. 301 с. 6. Лісовська Ю. Кібербезпека. Ризики та заходи. К.: Кондор, 2019. 272 с. 7. Матвійчук А. В. Аналіз і управління економічним ризиком: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2015. 224 с. 8. Свед М. Мислення за принципом Чорної скриньки. Як звести ризик до мінімуму. К. КМ-БУКС, 2018. 464 с. 9. Сергєєва О., Донець Л. Шепеленко О. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків. К.: ЦУЛ, 2012. 472 с.12. 10. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент. Теорія та практика: навч. посіб. К.: ІВЦ Політехніка, 2014. 200 с. 11. Кондецька А. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://intkonf.org/kondetska-a-riziki-u-zovnishnoekonomichniy-diyalnosti/. 12. Назарова Т. Ю. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства / Т. Ю. Назарова, Ю. Гінзбург // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Економічні науки = Bulletin of the National Technical University "KhPI". Economic sciences: зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2019. – № 2. – С. 101-104. 13. Основні ризики в ЗЕД-контрактах і шляхи їх мінімізації [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA01188	

Викладач

Мацола С.М.